

HOOFDSTUK I

De oogst was vorig jaar niet best geweest, op het landgoed Scanlon. Er was maar nauwelijks genoeg graan voor de eigen mensen binnengehaald; de boomgaarden hadden enorm geleden onder een woekerende ziekte, die ervoor zorgde dat driekwart van de appels al aan de boom was gaan rotten. De onmiddellijke toekomst zag er dus zorgelijk uit voor de pachtboeren, de fruittelers en hun knechten. Het zou nog minstens drie maanden duren voor ze weer konden oogsten – en in de tussentijd hadden velen van hen nauwelijks te eten.

Jonker Dennis van Scanlon was een beste man en een goed-aardig landheer. Maar hij was ook praktisch. Dus hij wilde best over zijn hart strijken en zijn hongerige mensen de helpende hand toesteken. Maar hij zag voor die goede daad ook een zakelijke reden. Als zijn boeren en werklui namelijk echt honger zouden moeten lijden, dan was de kans groot dat een heel stel weg zou trekken, op zoek naar werk en een beter leven in een minder door natuurrampen getroffen streek. En dan zouden er niet genoeg arbeiders overblijven om, zodra het weer beter ging op het landgoed, de nieuwe oogsten op tijd binnen te halen.

Jonker Dennis had door de jaren heen flink wat kunnen sparen. Hij kon zelf deze moeilijke periode wel doorkomen. Maar, wist hij, dat gold niet voor zijn werklieden. Dus besloot hij om iets van zijn spaarcenten in het welzijn van zijn mensen te investeren.

Hij richtte op eigen kosten een gaarkeuken in, waar de echte armen van zijn landgoed terecht konden. Daarmee verzekerde

hij hen van ten minste één redelijk maal per dag. Geen feestmaal natuurlijk – meestal bestond het menu uit een maaltijdsoep, een eenvoudige stampot of gewoon dikke havermoutpap met wat krenten. Maar zo kregen zijn mensen in elk geval één keer per dag warm en voedzaam eten. Hij was ervan overtuigd dat de kosten van deze liefdadigheid meer dan goedgeemaakt zouden worden door de eeuwige trouw en dankbaarheid van zijn pachters en werklui.

De gaarkeuken werd ingericht in het park dat zich voor zijn landhuis uitstreckte. Er werden een paar rijen schragentafels neergezet, met banken ernaast; en er was een groot buffet, waar bedienden de borden vulden. Simpele dakconstructies van zeildoek beschermden koks en gasten tegen het ergste noodweer. De zijkanten van deze paviljoens waren gewoon open, zodat de wind en af en toe de regen vrij spel hadden rond de etende gasten en hun koks. Maar ach, die boeren waren niet van suiker en zo'n afdak was in elk geval beter dan helemaal in de openlucht eten.

Eigenlijk kon je het nauwelijks een echte keuken noemen. Al het eten werd immers klaargemaakt in de grote keuken van het Huis. Daarvandaan werd het in grote pannen naar buiten gedragen en uitgedeeld aan de hongerige pachters en hun gezinnen. Die wisten dat alles in principe gratis was – maar mensen die het zich konden permitteren, werden wel geacht een kleine bijdrage te betalen. Meestal bestond die dan uit een paar stuivers, of er werd in natura betaald, met een paar konijnen, hazen of eenden.

De gaarkeuken bleef elke dag twee uur open tot zonsondergang. Daardoor konden de werklui rustig slapen, zonder gekweld te worden door knagende honger.

De avond was al gevallen toen de vreemdeling zich door de laatste, nog napratende gasten naar het buffet drong. Het was een grote man met vettig blond haar dat tot op zijn schouders

hing. Hij droeg een leren koetsiersvest en er zat een paar grote handschoenen tussen zijn riem gestoken, naast een schede met een zwaar dolkmes. Zijn ogen schoten onrustig heen en weer, zonder lang ergens op gericht te blijven. Hij maakte een gejaagde indruk.

De hofmeester van jonker Dennis, die de scepter zwaaide over het buffet, keek de man achterdochtig aan. De gaarkeuken was vooral bedoeld voor de eigen mensen van het landgoed, niet voor landlopers of toevallig passerende reizigers. En deze man had hij nooit eerder gezien.

‘Wat moet je?’ vroeg hij, niet bijzonder vriendelijk.

De ogen van de wagenmenner bleven een paar tellen strak gericht op de man achter de tafel. Hij leek eerst te willen protesteren, maar de hofmeester was een forse man. En achter hem waren intussen twee even forse knechten opgedoken, klaar om een opstootje in de kiem te smoren. De man knikte kort in de richting van de ketel met soep, die achter de tafel aan een driepoot boven het vuur hing.

‘Ik wil graag wat eten,’ zei hij simpelweg. ‘Ik heb de hele dag nog niets gehad.’

De hofmeester fronste zijn wenkbrauwen. ‘Een bord soep, dat kan, maar je zal er wel voor moeten betalen. Alleen pachters en werklieden van het landgoed krijgen het voor niets.’

De wagenmenner keek hem even vuil aan, maar deed toen een greep in de smoezelige beurs, die naast de dolk aan zijn riem hing. De hofmeester hoorde gerinkel, terwijl de man een paar munten selecteerde en de rest terug liet vallen. Hij smeed een drietal penningen op de tafel voor hem.

‘Genoeg zo?’ vroeg hij uitdagend. ‘Meer heb ik niet!’

De hofmeester geloofde er geen biet van. Hij had heus wel gehoord dat er nog meer munten in die beurs zaten. Maar ook voor hem was het een lange dag geweest, en hij had geen zin in ruziemaken. Het was verstandiger de man wat te eten te geven;

des te eerder waren ze weer van hem verlost. Hij gebaarde naar het dienstmeisje dat naast de soepketel op orders stond te wachten.

‘Geef die man maar een kom soep!’ zei hij.

Het meisje schepte een flinke portie in een houten kom en zette die op het buffet, met een stuk grof brood erbij.

De wagenmenner inspecteerde de tafels vlak bij hem. Er zaten nog wat gasten met een pul bier voor zich na te tafelen. De jonker had beslist dat zijn gasten ook wat te drinken zouden krijgen en bier was goedkoop. Daarom stond er achter het buffet ook een vat op schragen, met een druppelende tap erin geslagen.

De wagenmenner knikte er met zijn hoofd naar. ‘Mag ik ook wat bier?’

De hofmeester rechtte zijn rug. De houding van die man stond hem niet aan. Hij betaalde wel, maar eigenlijk te weinig. En hij kreeg er een prima maal voor. ‘Dat is dan twee penning extra,’ antwoordde hij.

Mopperend deed de wagenmenner weer een greep in zijn beurs. Zo te zien schaamde hij zich helemaal niet dat hij nu weer een paar munten tevoorschijn toverde, nadat hij eerst had beweerd dat hij blut was. Hij gooide twee muntjes op tafel en de hofmeester knikte naar een van zijn mannen.

‘Schenk mijnheer maar in,’ zei hij.

De wagenmenner pakte zijn soep, brood en bier bij elkaar en draaide zich zonder een woord te zeggen om.

‘U ook bedankt, hoor!’ zei de hofmeester sarcastisch tegen zijn rug. De blonde man deed alsof hij niets hoorde en liep tussen de tafels door, ondertussen de gezichten van de gasten bestuderend. De hofmeester keek hem na. De wagenmenner leek iemand te zoeken die hij blijkbaar wel kende, maar wiens gezelschap hij duidelijk liever zou mijden.

De knecht die het bier getapt had, boog zich dichterbij zijn

baas en fluisterde: 'Volgens mij kunnen we problemen verwachten met die kerel.'

De hofmeester knikte. 'Laat hij maar gauw zijn soep eten en opkrassen. Geef hem niks meer, ook niet als hij ervoor wil betalen.'

De knecht gromde dat hij het begreep en wendde zich daarna opgewekt tot een boerenfamilie, die met hoopvolle gezichten voor het buffet was verschenen.

'Daar hebben we onze eigen Jan met zijn gezin. We zullen jullie maar eens gauw wat vet op de ribben toveren, wat?'

Zijn bord soep en pul bier omhooghoudend, om niet tegen de gasten aan de tafels te stoten, liep de wagenmenner helemaal naar het achtereinde van de tent, vlak bij de stenen muren van het Huis. Daar ging hij zitten, in z'n eentje aan de achterste tafel, zijn schichtige ogen gericht op de ingang, zodat hij in de gaten kon houden wie zich alsnog in de gaarkeuken zou melden. De man begon gulzig te eten, maar omdat hij al die tijd naar de ingang keek, morste hij flink wat soep op zijn baard en over zijn vest. Hij nam een flinke slok bier, zijn ogen spiedend boven de rand van de houten beker. Toen hij de beker weer neerzette, was die bijna leeg. Een dienstster die tussen de tafels door liep om lege borden op te halen zag dat en wilde de beker al meenemen, maar de wagenmenner hield haar tegen. Hij greep haar bij de pols, zo ruw en hard dat de adem van het arme meisje in haar keel stakte. 'Laat dat staan!' zei hij bars. 'Ik ben nog niet klaar!'

Ze rukte haar arm los en keek hem verontwaardigd aan. 'Bruut dat je bent, drink het dan op!' zei ze kortaf. Daarna liep ze boos weg. Ze keek nog een keer verontwaardigd naar hem om. En terwijl ze dat deed, trok er een verbaasde rimpel over haar voorhoofd. Want precies achter de wagenmenner was ineens een andere man opgedoken, gekleed in een donkere mantel, met de kap ver over zijn hoofd getrokken. Ze had deze man helemaal niet zien aankomen. Het ene moment zat de wagenmenner

daar helemaal alleen – het volgende ogenblik stond er ineens iemand achter hem, alsof hij zo uit de grond omhooggekomen was.

Het meisje schudde verwonderd haar hoofd. Stel je niet aan, dacht ze. Maar toen zag ze dat de mantel van de man donkergroen met grijs gevlekt was. Het was de mantel van een Grijsze Jager. En mensen zeiden dat Grijsze Jagers tot vreemde dingen in staat waren – bijvoorbeeld plotseling opduiken en even plotseling weer verdwijnen.

Dus het was een Grijsze Jager die daar achter die kerel stond, zonder dat die vervelende man iets in de gaten had.

Door de kap bleef het gezicht van de nieuwkomer verborgen in de schaduw. Het enige wat je zag was een staalgrijsze baard. Maar toen de man die kap naar achteren trok, kwam er een streng gezicht tevoorschijn, met donkere ogen en een wilde bos grijs haar die precies bij de baard paste.

Tegelijkertijd trok hij een groot dolkmes onder zijn mantel vandaan, een Saksisch mes, waarmee de Jager de man voor hem zachtjes op de schouder tikte. Hij liet het lemmet daar liggen, zodat de geschrokken wagenmenner het uit zijn ooghoek kon zien glinsteren.

‘Blijf voor je kijken!’

De wagenmenner spande al zijn spieren en ging kaarsrecht zitten. Instinctief draaide hij zijn hoofd, om de man achter hem te kunnen zien. Het mes kwam één keer hard op zijn schouder neer.

‘Ik zei: vóór je kijken!’

Het klonk nu echt als een bevel, dat geen tegensputteren zou dulden. Een paar van de gasten in de onmiddellijke omgeving kregen al door dat er iets bijzonders aan de hand was. Het geroezemoes stierf langzaam weg, terwijl steeds meer mensen naar de achterste tafel keken. Daar zat de wagenmenner intussen doodstil, alsof hij in steen was veranderd.

En toen was er nog iemand die besepte wat die grijze gevlekte mantel en dat grote mes betekenden.

‘Het is een Grijze Jager!’

De schouders van de wagenmenner zakten naar beneden toen hij die woorden hoorde. Hij keek alsof zijn laatste uur geslagen had.

‘Jij bent Harry Wieleman,’ zei de Jager.

De grote man keek nu angstig. Hij schudde heftig zijn hoofd en er vloog wat spuug van zijn lippen toen hij antwoordde.

‘Nee! Ik heet Harry Karremans! Je hebt de verkeerde voor je, ik zweer het!’

De lippen van de Grijze Jager vertrokken tot iets wat beschouwd zou kunnen worden als een grijns. ‘Wieleman... Karremans... als je dan toch je naam verandert, had je wel wat meer fantasie kunnen gebruiken. En je had in elk geval dat “Harry” moeten weglaten.’

‘Ik weet niet waar je het over hebt!’ sidderde de wagenmenner. Hij probeerde zich weer om te draaien. Weer kreeg hij een tik op zijn schouder met het Saksisch mes.

‘Ik zei toch: voor je kijken!’

‘Wat wil je van me?’ De stem van de wagenmenner sloeg helemaal over. De omstanders kregen het vermoeden dat de man wel degelijk wist waarom de strenge Grijze Jager het op hem gemunt had.

‘Als jij me dat nu eens zelf vertelde!’

‘Ik heb niets gedaan! Niets verkeerd, bedoel ik. Wie die Wieleman ook is, ik ben het niet! Ik zeg je toch, je hebt de verkeerde voor je! Laat me met rust!’

Hij probeerde in die laatste woorden nog iets van zelfverzekerdheid te laten doorklinken. Vergeefs, dat wel. Het klonk meer als een schuldbewuste smeekbede dan als het verontwaardigd protest van een nette burger die niets te verwijten valt. De Grijze Jager zweeg een paar tellen. Daarna sprak hij drie woorden.

‘De Gevleugelde Draak.’

Het gezicht van de man aan tafel droop nu van angst en schuldbesef.

‘Weet je nog, Harry? De Gevleugelde Draak, die herberg in het leen Anselm? Anderhalf jaar geleden. Jij was daar toen in de buurt.’

‘Helemaal niet!’

‘O... en hoe zit het dan met Joris Ruhl, Harry? Ken je die nog? Hij was toch de aanvoerder van jullie bende?’

‘Ik heb nog nooit van Joris Ruhl gehoord!’

‘O, maar ik denk dat je hem wel degelijk kent...’

‘Helemaal niet! Ik ben nooit in welke Draak dan ook geweest en ik had helemaal niets te maken met...’

De grote man zweeg, beseffend dat hij zichzelf bijna verraden had.

‘Aha... Je bent daar niet geweest en je had trouwens niets te maken met... Met wat, Harry?’

‘Niks. Ik heb nergens wat mee te maken! Je legt me dingen in de mond die ik niet zei! Ik was er niet bij! Ik weet niets van wat daar gebeurd is!’

‘Je bedoelt... die brand die jij en Ruhl daar gesticht hebben, in die herberg? En van die vrouw die daarbij om het leven gekomen is, weet je natuurlijk ook niets. Een Koerier des Konings. Ze wist uit de vlammen te ontsnappen. Maar er was nog een kind daarbinnen, helemaal door vuur omringd. Geen belangrijk persoon, gewoon een kind van een boer – het soort dat jij niet zou zien staan.’

‘Nee! Je verzint het ter plekke!’ kermde Wieleman.

Maar de Grijsze Jager kende geen medelijden. ‘Die Koerier vond het leven van dat eenvoudige meisje wel de moeite waard, nietwaar? Ze ging terug het brandende gebouw in om haar te redden. Ze duwde het kind uit het raam van de bovenverdieping en toen stortte het dak in en dat kostte de Koerier haar leven.’

Dat kun je toch onmogelijk vergeten zijn?’

‘Ik zeg het je toch, ik weet niets van een gevleugelde draak. Ik ben nog nooit in Anselm geweest. Je moet echt iemand anders...’

Ineens, met een snelheid die je niet van zo’n zwaargebouwde man zou verwachten, was de wagenmenner opgesprongen en hij draaide zich om naar de Griuze Jager. Tegelijkertijd greep hij met zijn rechterhand het dolkmes van zijn riem en haalde met een backhandbeweging uit.

Maar hoe snel hij ook was, de Griuze Jager was sneller. Die was steeds bedacht gebleven op zo’n plotselinge uitval, naarmate er meer wanhoop doorklonk in de stem van Wieleman. Soepel deed hij een stap naar achter en pareerde de dolk met zijn mes. Metaal schraapte langs metaal, waarna de Jager zelf de tegenaanval inzette. Hij draaide zich om zijn as, duwde de hand met de dolk opzij en sloeg met zijn vlakke linkerhand de wagenmenner hard tegen zijn kaak.

Geschrokken wankelde de wagenmenner achteruit. Daarbij struikelde hij over de bank waarop hij had zitten eten en viel eerst tegen de scherpe hoek van de tafel en daarna met een klap op de grond.

De wagenmenner bleef daar liggen, zonder zich te bewegen. Een akelige donkere vlek verspreidde zich over het gras.

‘Wat gebeurt hier allemaal?’ De hofmeester kwam aangestormd vanachter zijn buffet, met zijn twee knechten op sleeptouw. De man keek naar de Griuze Jager, die zonder te knippen terug staarde. Daarna haalde de Jager zijn schouders op en wees naar de roerloze gestalte op de grond. De hofmeester wendde zijn blik af, knielde neer en probeerde het zware lichaam om te draaien.

De ogen van de wagenmenner waren ver opengesperd. Zijn gezicht leek bevroren door de schok van het gebeurde. Zijn eigen dolk was diep in zijn eigen borstkas gedrongen.

‘Hij viel in zijn eigen mes. Hij is dood!’ zei de hofmeester. Hij

keek op naar de Grijze Jager, maar zag in diens donkere ogen schuld noch spijt.

‘Wat jammer nou,’ zei Will Verdrag. Daarna trok hij zijn mantel om zich heen en liep de gaarkeuken uit.